

Халқ Сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

31 январь, жума, 1997 йил
Сотувада эркин нархда. № 22 (1539)

ДЕМОКРАТИК ЎЗГАРТИШЛАРНИ ЧУҚУРЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА КОМИССИЯДА

Янги устуворликлар ва йўналишлар, йирик, кенг қўламли вазибалар мамлакатимиз тарққийнинг ҳозирги босқичига хос бўлиб, улар Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов томонидан таърифлаб берилган.

Ўтган вақт ичида республикамизда демократик ислохотларни чуқурлаштириш, хусусан инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя этишни курайтириш юзасидан кўп иш қилинди ва қилинмоқда.

Президентимиз Фармони билан Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ тузилди, Олий Мажлис Кенгаши томонидан Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти ташкил этилди.

Ўтган вақт ичида республикамизда демократик ўзгаришларни чуқурлаштириш йўлида муҳим босқич бўлиб қолди, унда Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили тўғрисидаги қонун лойиҳаси, шунингдек ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисидаги ҳамда журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳалари биринчи ўқишда маъқулланди, улар жамиятда демократияни янада чуқурлаштириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш, қонунийликни мустаҳкамлашга қаратилган.

Илгари хабар берилганидек, Ўзбекистонда фаолияти ҳозирги босқичда демократик ўзгаришларни чуқурлаштириш борасидаги асосий вазибаларнинг рўйбга чиқаришга қаратилган республика комиссияси тузилган эди.

Комиссия, унинг ишчи гуруҳлари вақти-вақти билан мажлис ўтказиб, унда гуруҳларнинг раҳбарлари, бошқа маъсул мансабдор шахсларнинг ахборотларини эшитиб бормоқдалар, муҳим, долзарб муаммолар юзасидан фикр алмашиб, ҳамкорликда амалга оширилувчи зарур тавсияномалар ишлаб чиқмоқдалар.

Комиссиянинг 29 январь куни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов раҳбарлигида бўлиб ўтган навбатдаги йиғилишида инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг ҳимоя қилинишини таъминлаш бўйича ишчи гуруҳининг раҳбари, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили С. Ш. Рашидованинг ахбороти эшитилди. Музокараларда Тошкент давлат юридик институтининг ректори Х. Б. Бобоев, Олий Мажлис ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти директори А. С. Турсунов, Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ директори А. Х. Саидов, адлия вазирининг биринчи ўринбосари Й. А. Назаров, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақаларо тадқиқотлар институтининг лойиҳа раҳбари С. А. Жўраев, Тошкент шаҳар адвокатлар ҳайъати раёсатининг раиси С. А. Екубов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, молия вазири Б. С. Хамидов ва бошқалар иштирок этдилар.

Бўлиб ўтган музокара давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва жамоат бирлашмаларининг олдида турган вазибаларнинг мисқиси ва мураккаблигини теранроқ аниқлаб етишга, қўйилган дастлабки қадамларни ҳолис баҳолашга, бундан кейинги ишлар ва режаларни равшанлаштириб олишга ёрдам берди.

Нотиклар муҳим масалаларни ўртага қўйдилар ҳамда Инсон ҳуқуқлари бўйича вакил, Комиссия

ва ишчи гуруҳи, Миллий марказ ва Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти ўзаро янада яқин ва амалий ҳамкорлик қилишига доир аниқгина қизиқариш тақдирларини илгари сурдилар, демократияни чуқурлаштириш ҳамда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш таъминловчи қонунчилик базасини янада тақомиллаштириш зарурлигини ҳаққи равишда таъкидлаб ўтдилар.

Бу вазибаларни амалга оширишда қонунларимизга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ЕХХТ ва бошқа нуфузли халқаро ташкилотларнинг тавсияларига мувофиқ инсон ҳуқуқлари соҳасида умум эътироф этилган андозаларни жорий этишга алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги ўқтириб ўтилди.

Комиссия йиғилишида сўзга чиққанлар амалдаги қонун ҳужжатларининг ижроси устидан назорат ишининг аҳоли хусусида жиддий ташвиш изҳор этдилар. Барча муассасалар ва ташкилотлар, мансабдор шахслар ва фуқароларнинг қонунларга сўзсиз риоя этиши устидан мунтазам равишдаги таъбирлар назорат Олий Мажлис органларининг ишида асосий йўналиш бўлиб қолиши кераклиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, юридик билимларни оммалаштиришга қаратилган шошилинч чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ҳамда қабул қилиш лозим.

Комиссия инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилинишини таъминлаш бўйича ишчи гуруҳи раҳбарининг ахборотини маълумот учун қабул қилди, гуруҳ ишидаги камчилик ва нуқсонларга эътиборни қаратади ва унга диққатни инсон ҳуқуқлари бўйича умумий дустурни ишлаб чиқишга ва фуқароларнинг давлатни бошқаришда иштирок этишига қаратишни, Комиссия, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили ва ишчи гуруҳининг Олий Мажлис ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти билан ҳамда Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази билан ўзаро яқин ва амалий ҳамкорлигини йўлга қўйиш тўғрисида тақлиф қилди.

Комиссия ҳузуридаги бошқа ишчи гуруҳларига демократик ислохотлар жараёнини чуқурлаштириш, қонун ҳужжатларини инсон ҳуқуқлари бўйича умум эътироф этилган халқаро нормаларга мувофиқлаштириш, ҳуқуқий фуқаролар жамиятини барпо этиш бўйича ишлаб чиқилган тадбирлар асосида фаолиятни давом эттириш, Олий Мажлис Кенгаши тасдиқлаган тадбирларни амалга ошириш юзасидан қилинган ишлар тўғрисида тегишли ташкилотларнинг ахборотларини мунтазам равишда ўз мажлисларида эшитиб бориш тақлиф этилди.

Комиссия йиғилишида Олий Мажлис Раисининг ўринбосарлари Б. И. Бугров ва Б. А. Шодиева, Конституциявий суд раиси Б. О. Эшонов, Олий суд раиси У. Қ. Мингбоев, Олий ҳўжалик суди раиси М. Э. Абдулломолов, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Б. Мустафоев, газета ва журналларнинг бош муҳаррирлари, бошқа оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари иштирок этдилар.

ди. Австрия ташқи сиёсатда бетарафлик, ўзга мамлакатлар ички ишларига аралашмаслик йўлини таллашди. ЕХХТ Котибия ва доимий кенгаши, БМТнинг бир

ЕХХТ: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИ КАШФ ЭТИЛМОҚДА

Вена шаҳрида ЕХХТ Парламент Ассамблеяси билан Австрия Миллат мажлиси ҳамкорлигида ташкил қилинган парламентаризм ва демократия масалаларига бағишланган халқаро семинарда мамлакатимиз парламенти вакиллари ҳам иштирок этди

ризм ҳисобига тўғри келмоқда. Австрия ташқи савдосининг асосий қисми АҚШ ҳамда Европа мамлакатлари ҳиссасига тўғри келади. Австрия Европа Иттифоқи 1995 йилда аъзо бўлди. Бу эса Ғарб билан Шарқ ўртасидаги зиддиятлар бартараф этилгани, «совуқ уруш» сиёсати тугатилгани кейин бу қўтқалда янги ва кенг қўламли интеграция жараёни бошланганидан далолат беради. Европа Иттифоқи томонидан қўллаб-қувватланаётган интеграция жараёни нафақат Шарқий Европа, балки МДҲ мамлакатлари томон ҳам силжий бошла-

РЕСПУБЛИКА ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УСТУВОР ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

30 январь куни Тошкентда республика Бош вазири У. Султонов раислигида бўлиб ўтган мажлисда республика Вазирлар Маҳкамасининг машинасозлик, кимё ва металлургия комплекси ҳамда ташқи иқтисодий фаолият комплексининг ўтган йилги бажарган ишлари кўриб чиқилиб, бу йилда амалга ошириладиган муайян ишлар белгиланган. Мажлисда вазириликлар, идоралар, уюшмалар, акциядорлик жамъиятлари, концернлар, йирик саноат корхоналарининг раҳбарлари, Вазирлар Маҳкамасининг бўлим бошлиқлари иштирок этди. Мажлисда Президентимиз Ислам Каримовнинг яқинда республика Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлисда сўзлаган нутқида баён этилган муаммоларни ҳал этиш йўлини кўриб чиқилди. Жумладан, ҳўжалик-

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ХУРМАТЛИ ИСЛОМ КАРИМОВГА

Муҳтарам Президент жаноби олийлари! 1996 йилнинг кузида абадий дўстимиз бўлган Ўзбекистонда бўлаганида бу ерда яшаётган қардошларимизни бизга қилган самимий ғамхўрликлари, эътибор ва муносабатлари мени ниятда тўққилантириб юборди. Туркиядагидек ўзини бахтиёр ҳис эта олганимдан ниятда гурурадим.

Бундан 640 йил бурун Бухородан Туркияга, Усмонийлар давлатига кўчиб кетган, аммо миллий қадриятларини ҳалигача сақлаб келётган сулоланинг бир вакили сифатида она юртимизнинг мустақиллигини, ўзбек халқининг ўсишини кўриш бахтига мушарраф бўлаганимдан туйғуларимни яшира олмади, севинч кўз ёшлари келганини айтмай иложим йўқ.

Ўзбекистон Республикасининг хурлигини, ўзбек давлати ва ўзбек халқининг тараққийини, унинг дунёдаги илгор мамлакатлардан бирига айланиш йўлидаги саяёҳаракатларини кўриб беҳад севишим.

Сиз зоти олийларининг умумий маданий меросимиз бўлган Самарқанд, Бухоро, Шаҳрисабз ва Тошкент шаҳарларидagi тарихий обидаларни тиклаш, қайта таъмирлаш бовида ғайрат ва шижоатингизга таҳсинлар бўласин.

Имоним комилки, шундай шижоатингиз, ҳаракатларингиз ҳамда ажойиб халқингиз туйғули Ўзбекистон икки мингчи йилга келиб, дунёдаги энг хурматли ва кўзга кўринган, қудратли давлатларнинг бирига айланади.

Муҳтарам зоти олийлари! Сизни мамлакатингизда олиб бораётган, аждодлар руҳини шод қилувчи фаолиятингизга ўзининг хурмати ва чўқур миннатдорлигим рами сифатида сизга «Сахсий-Бухорий муҳтасари тўққилантириш-сарҳ, таржумаси ва шарҳ» номли 13 жилдалик асарни тақдим қилишни муқаддас бурчим, деб биламан. Ушбу асарни қабул қилиб олиб, мени ниятда бахтиёр этганингиз учун Сизга ўзининг ташаккурим ва миннатдорлигини илгор эйтишга ижозат этаяёйс.

Абадий дўстимиз бўлган Ўзбекистон Республикаси ва унинг халқига Сиз жаноби олийлари орқали яна бир бора миннатдорлигини билдириб, мамлакатингизга, халқингизга ва шахсан Сизга ҳамда оилангиз аъзоларига соғлиқ, муваффақият, бахт тилаб қоламан. Барча эзгу ниятларингиз рўбига чиқшини Аллоҳ таолодан сўрайман.

Камоли эҳтиром ила:

Мустафо ЎЗБЕК,
Европа ва Осиё металл саноати ишчилари касабга уюшмалари федерацияси марказий қўмитаси президенти.

ИЖОДКОРЛАР ЙИГИЛИШИ

29 январь куни Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида ижодкорлар йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда республика Маданият ишлари вазирилик, Давлат матбуот қўмитаси, «Маънавият ва маърифат» маркази ижодий уюшмаларининг вакиллари иштирок этди. Йиғилишнинг Ёзувчилар уюшмаси раиси Абдулло Орипов бошқарди. Йиғилишда 1997 йил Инсон манфаатлари йили, деб эълон қилиниши муносабати билан Ўзбекистон ижодкорлари олдида

атдорлиги билан алоқадорлиги тўғрисида фикр билдирилди. Йиғилишда, шунингдек, Алишер Навоий таваллуд тошган кун — 9 февралда Навоийхонлик ўтказиш, ҳозирги ўзбек кўшиқчилиги савиясини юксалтириш мақсадида Маданият ишлари вазирилик, Бастакорлар уюшмаси билан ҳамкорликда бадиий кенгаш тузиш масалалари кўриб чиқилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Уткир Раҳматов сўзга чиқди.

КАТТА ЙЎЛГА ТУТАШДИ

260-қурилиш-монтаж поездининг темир йўл қурувчилари 1,1 километр узунликдаги темир йазларни ётқизишди, Қўнғирот сода заводи қурилиши ҳудудини «Қўнғирот — Бейнеу» магистрал темир йўл тармоғига олиб чиқишга муваффақ бўлишди.

Айни пайтда қурилиш жамоаси «Тўртқўл — Қораўзақ» темир йўл тармоғини қуришда астойдил меҳнат қилишмоқда.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИСЛОҲОТЛАР ЖАРАЁНИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Тошкентда 30 январь куни «Ўзбекистон Республикасининг мустақилликка эришганда кейинги иқтисодий сиёсати» бағишланган халқаро конференция иш бошлади.

Анжуман Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тараққийёт дастури ва макроекономик тараққийёт таъйирлаш лойиҳаси вакиллари томонидан уюштирилди.

Икки кун давом этдиган ушбу анжуман республикамизда истиқлолга эришилган йиллар мобайнида амалга оширилган ислохотлар натижасини умумлаштиришни ўз олдида максод қилиб қўйган. Унда давлат молия муассасалари ва банклар раҳбарлари, республика вазирилик ва идораларининг етакчи мутахассислари, халқаро экспертлар, ўзбекистонлик ва хорижий иқтисодий олимлар, тадбиркорлар иштирок этмоқда. Анжуманда иқтисодий ривожлантириш стратегияси, бюджет, молиявий, савдо ва ижтимоий сиёсат масалалари муҳокамага қўйилди.

Макроекономик тараққийёт ва мутахассисларни таъйирлаш лойиҳаси (ПМАГК) икки йил олдин республикамизда ҳўкумати ва БМТнинг тараққийёт дастури томонидан мамлакатимизда мустақил эксперт институтини ташкил этиш мақсадида тузилган эди. Бу институтининг вазифаси республикамиздаги ижтимоий-иқтисодий вазиятни таҳлил қилиш ҳамда макроекономик ва ижтимоий масалаларга оид жаҳон тажрибасини, экспертлар ҳўқуқдорини баҳолаш ва Ўзбекистоннинг муайян эътиборларига таъбиқ қилишдан иборат. Шунингдек, ҳўкумат билан биргаликда иқтисодий барқарорлик дастурини ишлаб чиқиш ҳамда уни амалга ошириш механизмларини илпор, миллий валютани эркин муомалладаги валютога алмаштириш муаммоларини ҳал қилишга ёрдам бериш ҳам лойиҳа вазифасига қиради.

Анжуманининг очилишида БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Халид Малик иштирок этди.

31 январь кунин 1997 й. № 22 (1539)

САМАРҚАНД ЯНАДА ГЎЗАЛЛАШАДИ

Ер юзининг сайқали Самарқанд ҳўкуматимизнинг мадани билан кейинги вақтда, айниқса, буюк бобокалонимиз таваллудининг 660 йиллигига таъйиргарлик дарида янада кўркамлашди. Янги майдон ва ҳибонлар барпо этилди. Қўнғина баба-бу баба тарихий ёдгорликлар таъмирланиб, асл ҳўлига қайтарилди. Бироқ бугунги кунда бутун шаҳар ҳудудидagi саранжом-сариишталарни, ободончиликни талаб даражасида деб бўлмайти. Бунга ана шу соҳада фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар бошқарув тизимининг мукамал эмаслиги, уларнинг тарққийоти, ишчи ва хизматчиларини молиявий

асосий вазифаси шаҳардаги тарихий-меморий обидаларни янада асраб аялаш ва таъмирлаш ишларини тақомиллаштириш, шаҳар инфратузумини ривожлантириш, қурилиш ва ободонлаштириш ишларини жалдлаштиришдан иборатдир. Янги ташкилотнинг таъсис йиғилишида вилоят ҳўкимни А. Мардинов жамғарма раисини этиб сайлади.

(ЎзА).

Бугунги Австрия

Европада Австрияни қадимий ва замонавий маданият уйғунлашган мамлакат сифатида яқши билишади. Вена чинданам гўзал ва бетакдор шаҳардир. Европаликлар уни Париж, Лондон, Бухарест билан тенглаштиришди.

Австрияни Дунай дарёси кесиб оқди. Уни Австриянинг бир толим кокилига қиёс қилиш мумкин. У мамлакат қиёфасига чексиз жонба ва кўркамлик бағишлайди. Халқимизнинг «ўртасидан дарё ўтган юртининг пешонаси ярқироқ бўлади», деган ҳўкматли гапи гўё ушбу мамлакат ҳақида айтилгандай.

Австрияликлар Венанинг чиройи ва маданияти билан чексиз фахрланишади. Иккинчи жаҳон урушида унинг бошига оғир қулфатлар тушганда жонини тикиб уни вайронгагарчиликдан асраб қолишгандай.

Австрияликлар мағрур ва ватанпарвар халқ. Улар учун Австрия ва унинг истикболи ҳаммадан муҳим. Ана шу йўлда тинимсиз меҳнат қилишади, бор ақл-идрок, куч-ғайратларини аямасмайди. Мамлакатни қиёс қилганда жаҳонга танитган, энг илгор ва бой давлатлар қаторига қўшган бош омиш ҳам ана шулар бўлса, ажаб эмас.

Австрия кейинги қирқ йил ичида иқтисодий жиҳатдан мисли қўрилмаган натижаларни қўлга киритди. Автомобилсозлик, электро-

Вена шаҳрида ЕХХТ Парламент Ассамблеяси билан Австрия Миллат мажлиси ҳамкорлигида ташкил қилинган парламентаризм ва демократия масалаларига бағишланган халқаро семинарда мамлакатимиз парламенти вакиллари ҳам иштирок этди

қанча халқаро ташкилотларини ўзида бирлаштирган Вена бўлими ушбу мамлакатда жойлашганлиги бунинг ёрқин далилидир. Австрия БМТ, Европа Иттифоқи, ЕХХТ ишларида фаол қатнашмоқда. У ижтимоий ҳимоя энг кучли йўлга қўйилган мамлакатлардан бири ҳисобланади. Бу мамлакатда касаб ташкилотларининг мавқеи ҳам анча баланд. Австрия ҳўкумати, сиёсий кучлари мустақиллик йўлига кирган эш республикаларга катта эътибор билан қарамоқда. Мамлакат Европа Иттифоқида аъзо бўлишида ҳам ана шу ўзгаришларнинг аҳамияти кат-

(Давоми 2-бетда).

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўзбекистон Президентини Европа мамлакатлари ичидан биринчилар қаторида нега Австрия республикасини танлади? Бу саволга жавобни Австрия ва Ўзбекистон таълим ва маданият бўлими раҳбари, ўзгалар ички ишларга аралашмаслик тамойили асосида иш юритади. Австрияда меҳнаткашларнинг ижтимоий ҳимоялашнинг қатъий механизми шаклланди, Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига ўтиш даврида фуқароларнинг кучли ижтимоий ҳимояси асосий тамойил сифатида намоён бўлмоқда. Австрияда Ўзбекистон пахталикка катта қизиқиш пайдо бўлган бўлса, Ўзбекистонда янги технологияларга эҳтиёж бор. Ана шу ва бошқа кўп эҳтиёж ҳамда ақилликлар Ўзбекистон -- Австрия муносабатларининг асосини ташкил этмоқда. Айни пайтда ҳар икки мамлакатда элчиликлар фаолият кўрсатаяпти.

1995 йили Бош вазир Уткир Султонов раҳбарлигидаги ҳукумат делегацияси Австрияга расмий сафар қилди. Ана шу сафар давомида икки мамлакат ўртасида ташқи иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди. 1996 йили Австрия Федерал канцлерининг шахсий вакили, собиқ ички ишлар вазири Карл Блех мамлакатимизга ташриф буюрди. Ҳар икки мамлакат ўртасида икки мулоқотлар чоғида икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг ўша пайтдаги ҳолати муҳокама қилинди. Ана шундай сафар ва алоқалар натижаси ўлароқ, ҳар икки мамлакат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳужуми йилдан-йилга ошиб бормоқда. Унинг умумий ҳажми 1995 йили 41,1 миллион долларни ташкил этган бўлса, ўтган йилнинг ўн ойида 55 миллион АҚШ долларига етди. Ўзбекистонда, айни пайтда, Австриянинг олтинта йирмик фирмаси ваколатхоналари очилган. Тўқиктаза ноғиронлар аравачаси, енгил саноат маҳсулотлари, тиббий ва ҳисоб-киتاب асбоблари, қурилиш ҳамда сервис хизмати кўрсатиладиган қўшма корхоналар фаолият кўрсатаяпти.

ЕХХТ ва Ўзбекистон муносабатларига доир

Ўзбекистон Европа Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилотига 1992 йилда аъзо бўлган эди. Мамлакатимиз ана шундан буён мазкур ташкилот ишларида фаол қатнашиб келмоқда. Шу ўринда ЕХХТ Парламент Ассамблеясининг Ўзбекистон парламенти билан яқин алоқаларини алоҳида таъкидламоқ керак. Шу боис, Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Раисин Хайрихон ЕХХТ Парламент Ассамблеясининг Оттавадаги тўртинчи сессиясида раис ўринбосари этиб сайланган эди. Бундан ташқари ЕХХТнинг бир қанча халқаро семинарлари Тошкентда ўтказилди. Бу эса Ўзбекистоннинг Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик

Ташкилотда тутган ўрни ва мавқеидан далолат беради.

Демократия ва парламентаризм семинарининг бош мавзусига айланди

Авал хабар қилинганидек, шу йилнинг 13-15 январь кунлари Вена шаҳрида бўлиб ўтган ЕХХТ Парламент Ассамблеясининг Австрия парламенти билан ҳамкорликда ташкил этилган демократия ва парламентаризм масалаларига бағишланган бу галги халқаро семинарига Ўзбекистон парламенти вакиллари ҳам таклиф этилган эди. Семинарда Марказий Осиё мамлакатлари парламенти вакиллари би-

«Ғарб демократиясида парламентларнинг роли» мавзусида қилган маърузаси семинар иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди, баҳс-мунозараларга сабаб бўлди.

Демократия -- бу аввало, катта масъулият дегани, -- деди у. -- Демократияга унинг муайян жамиятда тула қарор топиши учун шунга мос шароит керак. Демократия ҳусусида илгари ҳам, ҳозир ҳам ҳар хил фикрлар, ҳатто ишончсизлик мавжуд эди. Лекин демократик тамойиллар галаба қилди. Биз унинг туғилган даврига хос кўринишларини бир неча мамлакатлар мисолида кўришга мумкин бўлди. У қўйилганидан ҳам зиёда натижа берди.

Демократия нафақат жамиятдаги сиёсий вазият эки

ментда демократия ҳамда плореализмнинг шаклланишида муҳим восита ролини ўтайди. Демократия кўп жиҳатдан ўша мамлакатнинг тарихий тараққиёти, анъана ҳамда минтақавийликка ҳам боғлиқ ҳолидир.

Сиёсий партияларни кўп ҳолларда аъзоларининг сони ҳамда фаолият доирасига қараб катта ва кичикча ажратилади. Бизнингча, дейди ЕХХТ Парламент Ассамблеяси Бош қотибининг ўринбосари Пентти Вяананен, партияларнинг жамиятда тутган ўрни унинг аъзоларини сони билан ўлчанмаслиги керак. Ҳолбуки, барча сиёсий партиялар фаолиятига хос бўлган аниқ мезонлар мавжуд. Биринчидан,

муҳокама ва мунозаралардан кейин «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги қонунни қабул қилди. Мазкур қонунда бу ерда кўтарилган масалалар тўлиқ ақс этганилиги парламент аъзоси сифатида мени бениҳоя қувонтирди. Мамлакатимизда, айни пайтда, туртга партия фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг учтаси Олий Мажлисда ўз фракцияларига эга. Партиялар фаолияти доираси «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги қонунда аниқ белгиб қўйилган.

Олий Мажлис депутати, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили Сайёра Рашидованинг мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари борасида олиб борилаётган ишлар ҳақидаги маърузаси ҳам семинар иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари масалалари билан шуғулланидиган бир қанча институт ва марказлар фаолият кўрсатмоқда, деди у. Инсон ҳуқуқлари ва манфаатлари доимий равишда мамлакат раҳбарларининг диққат-марказида турибди. Семинар иштирокчиларида мамлакатимизда «Олий Мажлисининг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (амбусман) тўғрисида»ги қонун қабул қилинганилиги катта қизиқиш уйғотди.

Семинарда Демократия ва сайловларнинг амал қилиши бўйича халқаро институтнинг сайловлар масалалари бўйича катта ходими Питер Харрис, АҚШнинг ЕХХТ ҳузуридаги делегацияси раҳбари Сэм Браун, ЕХХТ Парламент Ассамблеяси дастури директори Эрик Руденшиольд, Ижтимоий сиёсат ва тараққиёт масалалари бўйича Европа Марказининг ижрочи директори Бернд Марин, ЕХХТ Парламент Ассамблеяси раисининг ўринбосари Войтх Ламентович, Австрия Конституциявий суди раиси Людвиг Аламович, ЕХХТнинг инсон ҳуқуқлари ва демократик институтлари бюроси директори Одр Дювернинг маърузалари қизиқарлиқлиги, аниқлиги, бой тажриба, кучли мантқиқ ва асосга эга эканлиги туғайли иштирокчиларнинг диққат-этиборини тортиди.

Семинарнинг учинчи -- охири кунини ЕХХТ Парламент Ассамблеясининг раиси Хавьер Руперес олиб бори. У семинар якунида якунловчи нутқ сўзлаб, унинг иштирокчиларига миннатдорчилик изҳор қилди.

Мазкур семинар унда иштирок этган барча мамлакат парламентлари вакилларининг демократия, парламентаризм, сиёсий партияларнинг роли, демократик сайловларни ташкил этиш ҳақидаги тушунчаларини янада бойитди, десак тўғри бўлар. Эндигина мустақиллик йўлини танлаган, ҳуқуқий демократик жамият қуришни ният қилган Жанубий Кавказ ҳамда Марказий Осиё республикалари учун Европа мамлакатлари танлаган йўл, улар эришган ижтимоий, иқтисодий тараққиёт ҳамда шакланган демократик институтларнинг фаолияти катта қизиқиш ҳамда ҳавас уйғотиши табиий. Зеро, бу жараён маълум.

Исмаил ХУДОЁЕВ,
«Халқ сўзи»нинг парламентдаги мухбири,
Тошкент -- Вена -- Тошкент.

ЕХХТ: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ҚИРРАЛАРИ КАШФ ЭТИЛМОҚДА

лан биргаликда Грузия, Арманистон ҳамда Озарбайжон республикалари парламенти аъзолари ҳам иштирок этди. Делегация Олий Мажлис депутатлари -- Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили Сайёра Рашидова, Олий Мажлис Котибияти бошлиғи Омон Олимжонов, Олий Мажлис Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси Уткир Хошимов ҳамда Олий Мажлис қотибиятининг парламентлараро алоқалар бўлими бошлиғининг ўринбосари Абдумалик Алиевлардан иборат таркибда эди. Семинар ишининг биринчи ва иккинчи кунини ЕХХТ Парламент Ассамблеяси раисининг ўринбосари Вилли Виммер олиб бори. Вилли Виммер мамлакатимизда бир неча бор сафарда бўлган, давлат бошқилари, парламент вакиллари билан учрашган. Шу боис у ҳозир семинар давомида бўлиши, ҳоҳ танаффус чоғида мамлакатимиз парламент вакиллари алоҳида марҳамат кўрсатди, Ўзбекистон ҳақидаги хотираларини ҳажон билан сўзлаб берди.

Семинарда Ғарб демократиясида парламент ҳамда сиёсий партияларнинг тутган ўрни, демократик сайловларни ташкил этиш, инсон ҳуқуқлари, демократиянинг иқтисодий ва ижтимоий асослари, сиёсий партия ва муҳофизатнинг парламентдаги роли ҳақидаги масалалар муҳокама қилинди. Семинар ошқора мулоқот, баҳс-мунозара рўида ўтди. Семинарда таниқли сиёсатчилар, давлат арбоблари мазкур масалалар бўйича ўз мамлакатларида тутилган бую таъриқлар ҳусусида сўзлаб бердилар, шахсий фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди, таклиф этилган мамлакатлар парламентлари вакиллари билан қизиқтирган саволларига жавоб бердилар. Демократия жараёнининг амалга оширган Европа мамлакатларининг таъриқлари ҳам қизиқарли, ҳам аҳамиятлидир. Айниқса, Австрия Республикаси Миллат Мажлисининг Раиси Хайнц Фишернинг

муҳитни мўътадиллаштириш, балки иқтисодий юксалтириш, юқори поғоналарга кўтариш учун восита ҳамда манба ролини ҳам ўтади. Демократик тамойиллар галаба қилган мамлакатларда фаровонлик, тўқин-сочинлик қарор топди.

ЕХХТ Парламент Ассамблеяси Бош қотиби Спенсер Оливер ҳамда Ассамблея Раисининг ўринбосари Вилли Виммернинг чиқишлари демократия ҳақидаги тушунчаларга янгича мазмун бахш этди. Демократик жамиятда аввало инсон ҳуқуқлари ҳамда шахс эркинлиги таъминланган бўлиши керак. Озиқликнинг кўпчилиги, кўпчиликнинг озиқликка бўйсунishi -- бу демократиянинг асосий тамойилларидан биридир. Демократиянинг дастлабки кўриниши сайловлар воситасида амалга оширилади. Бу жараёнда, табиийки, кўпчилик иштирок этади.

Плореализм -- бу демократиянинг иккинчи бир қўринишидир.

Демократия, парламент, плореализм -- бу мантқан бир-бирига боғлиқ, бирини бири тўлдирадиган, муҳамаллаштирадиган тушунчалардир. «Парламент плореализми», деб номланган тушунча ана шундай қарашларнинг маъсулидир. Сиёсий маданиятни шакллантириш кўп жиҳатдан иқтисодий ва ижтимоий шароит, аҳолига боғлиқ бўлади. Демократик мезонлар мувозаляти ёки тенглик ҳуқуқий ҳаётнинг парламентга ҳам, ҳуқуқат ҳам, албатта, қарор топан бўлиши керак. Сиёсатчилар демократия парламентаризмининг асоси, деб бежиз айтмайдилар. Демократия, парламентаризм -- бу қотиб қолган, тараққиёт этмайдиган тушунчалар эмас. У вақт ўтиши билан ривожланиб, янгиланиб боради.

Австрия Республикаси Миллат Мажлисининг иккинчи Раиси Хайрихон Нейссер «Ғарб демократиясида сиёсий партияларнинг тутган ўрни» мавзусида маъруза қилди. Европада демократиянинг янги кўринишлари пайдо бўляпти, деди у. Кўппартиявийлик демократиянинг асосий шартларидан биридир. Улар парла-

сиёсий партияларнинг барча аъзолари ижтимоий жараёнда фаол иштирок этиши керак. Иккинчидан, ўша партия томонидан демократик тамойиллар тан олинган бўлиши лозим. Учинчидан, партиялар учун Конституция асосий қурол бўлмоғи, унга қатъий амал қилмоқ, ҳатто бир қалам ҳам бўлсин ундан чекинмаслик даркор.

Ғарбда партиялар тобора йириклашиб бормоқда. У, табиийки, турли мамлакатда турлича кўринишга эга. Масалан, Португалияда бир киши бир вақтнинг ўзида бир неча партиянинг аъзоси бўла олади. Айрим мамлакатларда эса унинг теккаси: бир киши фақат битта партиянинг аъзоси бўлиши мумкин. Партиялар фаолияти соғлом рақобатга асосланган бўлиши керак. У ўзи танлаган йўл ёки ғоя учун Конституция доирасида курашмоғи, ҳаракат қилмоғи даркор. Партиянинг молиявий аҳоли энг катта масалалардан бири ҳисобланади. Аъзолар билами -- бу барча партияларга хос бўлган ҳолидир. Лекин ҳаражатларни йўл билан қоплаб бўлмайди. Тажрибали шунки кўрсатмоқдаки, партиялар бирор шахс ёки ташкилот томонидан молиявий рағбатлантиришнинг нозик томонлари бор. Чунки ким пул тўласа, у ҳоҳланган нораисни қилиши мумкин. Сўзга чиққан аксарият нотижалар партиялар учун давлат бюджетидан маблағ ажратилгани маъқул эмасмикин, деган фикри ўртага ташлашлар. Шунда партиялар учун жой, техника, коммуникация ҳамда телевидениедан фойдаланиш масалаларида ҳам қийинчилик туғилмасди.

Баҳс-мунозараларда мамлакатимиз парламент вакиллари ҳам фаол иштирок этди. Ўзбекистонда, айни пайтда, сиёсий партияларнинг эркин фаолият юритиши учун барча ҳуқуқий мезонлар яратилган, дейди Олий Мажлис депутати, Олий Мажлис Котибияти бошлиғи Омон Олимжонов. Парламентимиз бундан рол-поса йитирига кунча олдин барча сиёсий қатламларнинг

Бағдод тумани таъмирлаш-ишлаб чиқариш ҳиссодорлик жамияти аъзолари баҳорги эски мавсумига техника воситаларини тайёрлаб бериш борасида бир талай муваффақиятларга эришмоқдалар. Жумладан, ҳиссодорлик жамиятига бу йил пуштага чиқит экандаи селкалар учун қўлаб буюртмалар тушди.

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚҲМИТАЛАРИДА ҚОНУН ИЖРОСИ МАСЪУЛИЯТНИ ТАЛАБ ЭТАДИ

Олий Мажлис Аграр, сув ҳўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитасининг ййгилиши бўлиб ўтди.

Ййгилишда Ўзбекистон Республикаси «Ветеринария тўғрисида»ги қонуннинг Фарғона вилоятидаги ижроси тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Мазкур масала юзасидан қўмига қотиби Пўлат Шаропов маълумот берди. Тегишириш натижаларига кўра, вилоятда чорвачиликда юқумли касалликларга қарши профилактик эмлаш тадбирлари бир мўнча яхши ташкил қилинган. Ана шу тадбирлар натижаси ўлароқ, кейинги йилларда чорва моллари орасида кўй-дирғи, оқсил, чечак, ўлат каби хавфли юқумли касалликлар қайд қилинмаган. Лекин бу борада айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, вилоятда бюджет томонидан эмлаш учун лозим бўладиган биопрепаратлар билан тўлиқ таъминланмаганлиги натижасида айрим тадбирлар охиригача бажарилмасди қолди. Қутуриш касаллиги бўйича ҳам эпизоотик ҳолат мураккаблигига қолмоқда.

Тегишириш жараёнида вилоят ветеринария лабораториясида яхши иш шароитлари яратилганини гувоҳи бўлдиқ, дейди маърузачи. Лабораторияда ҳатто сальмонеллоз, пастереллез касалликларига қарши қон зардоб ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

«Ветеринария тўғрисида»ги қонун гарчи 1993 йилда қабул қилинган, мазкур ҳужжат билан тегишли идоралар таништирилган, қонун моддалари кўргазмали тахта сифатида ёритилган бўлса-да, аммо айрим масъулиятли кишилар уни ҳамон яхши билмайди. Масалан, Бўвайда туманининг «Шарқ юлдузи» жамоа ҳўжалигига қарашли қорамолчилик фермаси мудири Абдуҳўлик Турсуновнинг хонасида мазкур қонун мавжуд бўлишига қарамадан, мудирининг у билан яхши таниш эмаслиги маълум бўлди.

1996 йил ўн ойи давомида вилоятнинг Риштон, Фарғона, Кува, Бешарик, Бағдод

ТАНЛОВ МАРКАЗИ

Анджонда Тошкент самолётсозлик институтининг янги талабалар танлов маркази очилди.

Анджон давлат университетини қўшида ташкил этилган бу марказ республикасиё авиация саноати, фуқаро авиацияси ва космик тадқиқотлар йўналишида ўрта махус маълумотга эга бўлган водий ёшларининг сиртдан ўқиб, олий маълумотли мутахассис бўлишига кўмаклашади.

(ЎЗА).

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ УМИДИ

АҚШ Президенти Билл Клинтон Оқ уйда бўлиб ўтган матбуот анжуманида Америка Хитойга нисбатан «амалий ҳамкорлик» сиёсатини юритишини айтди.

«Хитойда инсон ҳуқуқларига риоя қилиш борасида биз умид қилганчалик ривожланиш содир бўлмади, -- деди у жумладан. -- Шу боис биз Хитой билан ҳамфикрликка эришиш мумкин бўлган соҳаларда амалий ҳамкорлик қилишимиз лозим. Бироқ қайси масалаларда келишса олмаслигимиз ҳақида ҳам ростгўйлик билан очик айтишимиз даркор».

АҚШ раҳбари Хитой жамияти «жиддий ўзгаришлар жараёнини бошдан кечираётганини» эътироф этган ҳолда бошқа соҳаларда манфаатли шериклик қилиш ХХРнинг инсон ҳуқуқлари борасидаги сиёсатига ҳам ижобий таъсир этишига умид билдирди.

ТЕРРОР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Шимолӣ Ирландияда навбатдаги террор ҳаракати содир этилди. Бу гал террорчилар Британия қўшинларининг сайёр патрулига ҳужум қилдилар.

Ирландия радиоси хабарига қараганда, Белфастнинг қаттолликлар яшайдиган туманларидан бирида террорчилар «жит» да кетаётган аскарларга қарши гранатомётдан иккита снаряд отдилар. Бироқ снарядлар мўлжалга тегмай, қаршидаги турар жой биносига урилиб, портлаган. Қурбонлар йўқ, катта талафот қўрилмаган.

АЭСЛАР ЕВРОПАНИ ТАШВИШЛАНТИРМОҚДА

Европа Кенгаши Парламент Ассамблеяси (ЕКПА) Марказий ва Шарқий Европа мамлакатларидаги ядровий объектлар хавфсизлигини таъминлашда жиддий ўсишга эришиш учун халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга даъват этди.

ЕКПА сессиясида, шунингдек, «хавфсизликни таъминлаш учун АЭСларни ёпиш керак», деган нўқтан назарнинг нотўғри ва хавфли экани ҳам таъкидланди. Бу минтақдаги АЭСлар Умуевропа энергетика тизимининг яхлит қисми экани қайд этилди.

(ЎЗА).

БИР КУНИ СЕН КИМСАН ЎЗИ?..

Ўки ҳуқуқини бурчдан ортиқ кўрган милиционер ҳақида

билан.

-- Уэр, йигитлар, мен бу ерга икки ҳафтадан бери қатнашман. Ҳали бирон марта мендан ҳужжат сўраганларинг йўқ. Бу остига биринчи келган куним шу ерда турган навбатчи милиционердан бизга зарур фирма қайси қаватдалигини сўраган эдим. Навбатчи ўшанда ҳам саволимга жавоб берган, бироқ ҳужжатимни сўрамаган эди. Шу биландан тўғри кириб кетарибман, кечирасизлар. Лекин сиз кичик сержант одамларга бундай кўпол муомала қилмаган, -- дедиму баалога қолдим. Милиционерлар уч киши бўлишди. Аммо иккитаси ўзларини вақтин тўттишар, «ҳўжумда ўша-ўша ёқавирон кичик сержантининг ўзи эди.

-- Нима, бизни кўрқитмоқчимсан. Бор ҳўлданган келганини қил, борган жойингга боравер, мен инструкториян бажараялман.

-- Ҳўп, қани фамилиянгни айтинг, бўлмас?

-- Нима қилсан фамилиянми. Сени нима ҳақинг бор ўзи, мендан фамилия сўрашга...

-- Сиз йигитча менгагина эмас, ҳар бир фуқарога таъриқланган олдин исму шарифингиз ва унвонингизни айтишингиз керак.

-- Э, бор-бор, чиқ бу ердан, сенсиз ҳам ақл ўргатадиганлар кўп. Нима бизга «ўтроза» қилмоқчимсан?..

Шу ерда даҳнаки жангга чек қўйишга тўғри келди. Аке ҳолда уч милиционер «Бизни» хизмат пайтида ҳақорат қилди, деб акт тузиши ҳам ҳеч гап эмас. Ана ўшанда туя эмаслигининг исботлаб кўр-чи.

Бироқ ҳўрамоғимиз охиригача бўш келмади. Бизни машинага «қўзғатиб» қўйди ва «тезда жуналаринг бу ердан» дег «қатъий

Нақд икки ойдан бери арзонроқ қозғ қилириб тақдирланган эшигимиз, учрамаган кишимиз қолмовди. Ва нҳодат умридан барак топсин «Ўзгечқозғаманшиҳизмат» тижорат фирмасининг бош директори Ботирали Умаров жонимизга оро қилди. Навоий кўчаси, 7-ўйда (аввалги Госснаб биноси) жойлашган фирма раҳбари олдида бир неча бор кириб чиқдик, шартнома тузилиди, ечет олиб, пул ўтказилди. Энди қозғони омондан ортиб кетиш қолган эди.

Ана шу вазифани узиб-кесил ҳал қилиш мақсадида яна фирмага йўл олганимизда бир дилхиралик юз берди. Албатта, биз бу воқеага қўл силтаб кетаверишимиз мумкин эди. Бироқ ана шу муомала бошқа одамларга ҳам қайтарилмаслигига ҳеч қим қафолат беролмайди. Шу биландан ҳам ушбу кўнгилсиз ҳолиени жамоатчилик эътиборига ҳаюда этиш лозим деб ўйладик.

Шундай қилиб, 1997 йил 23 январь кунини сават 11ларда масўл қотиб Бахриддин Қўшмонов иккитаси яна фирмага бордик. Бино ичкарисида кириваришда бурчакда ўтирган навбатчи милиционер билан олдатиқча биз иргаб саломлашдик, дадал юриб кетдик. Зинага кўтарила бошлаганимда «Ҳой, қайсиз кетаяпсиз, ҳужжатингиз борми?» деган овоз эшитилди. Орқага қарасам, навбатчи ўз жойида жимгина ўтирибди, мени ҳуқуқсизнинг олди очик, ўрта бўйли, типратикон сочили бошқа милиционер чакрирди.

-- Ҳа, ҳужжатларинг жойида, илтимос, бир минутага фирмага кириб чиқаман, -- дедим шоянбил.

-- Орқага қайтинг! -- деди кичик сержант қўлларини чўнтагиндан олмай ваҳодат билан. Қарасам аҳвол жиддийлашмоқда. Орқага қайтдим-да поезда турган навбатчига

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида қишлоқ хўжалигида ислохотларнинг бориши ва 1997 йилги вазифаларга бағишланган йилгилик бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққан мамлакатимиз Президентини Имом Каримов 1996 йил январи хусусида гапириб, ислохотларни амалга оширишда қишлоқ хўжалигининг ўрни алоҳидалигини ўқитиб бу ишда ҳато ва камчиликларни кескин танқид қилди. Уларни бартараф этиш йўл-йўриқларини кўрсатиб, 1997 йилги устивор вазифаларни белгилаб берди.

ВАХОБЖОН ТИШБАЕВ,

Тошлоқ туманидаги хусусийлаштирилган «Истиклол» чорвачилик фермаси бошлиғи: -- Фермада хусусийлаштирилганга икки йилдан ошди. Лекин жамоа хўжалигидан ажраб чиққанмишдан сўнг деҳқончилик қилинадиган ер, озуқа фондлари масаласи ўз вақтида ҳал қилиб берилмади. Бу эса маҳсулотларнинг камайиб кетишига сабаб бўлди. Вазирлар Маҳкамаси йилгиликда шу масалалар кўтарилганлиги айтиш мумкин бўлди. Ўтган йили кузда фермага 180 гектар ер ажратиб берилди. Энди ана шу ерда деҳқончилик қилиш учун техника воситалари, уруелик, минерал ўғитлар ажратиш муаммоларини ҳам ҳал этиш имкони туғилди.

СОБИРЖОН ҒАФУРОВ,

Вилоят «Агротехсервис» хиссадорлик бирылмаси раиси: -- Вазирлар Маҳкамасидаги йилгилик баҳорги экиш

мавсумига қизгин тайёргарлик кетаётган паллада ўтказилганлиги билан эътиборга сазовордир. Вилоятимиздаги барча туманлар, жамоа хўжаликлари, хиссадорлик жамиятлари кўклагми тайёргарликка қизгин киришдилар. Қуни кеча Фаргона туманидаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигида тармоқдаги ишларнинг боришини атрофлича муҳокама қилиб олдик. Тошкентдаги йилгиликда Андижон технологияси -- плёнка остида чигит экиш афзалликлари ҳақида ижобий гаплар айtilди. Бу йил вилоятимизда 20 минг гектар майдонга шу усулда чигит экиш мўлжалланмоқда. Бунинг учун 324 та махсус чигит экиш агрегати керак бўлади. Уларни Андижон ва Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш корхоналаридан ташқари туманлардаги техникани таъмирлаш ва таъминлаш корхоналарида ҳам тайёрлашни ўлаштиряяпмиз.

Биз мажлисда қабул қилинган қарордан жиддий ҳулоса чиқариб олдик. Агротехсервис хизмати соҳасидаги монополик хатти-ҳаракатларга бутунлай барҳам бериш чораларини кўрамыз.

«Халқ сўзи» мухбири Набижон СОБИР сўхбатлашди.

БҲРИЛИШ НҲЖТАСИ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Қишлоқ хўжалиги корхоналарини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори қишлоқ хўжалигини юксалтириш, бир сўз билан айтганда, қишлоқ кишисини манфаатларига хизмат қилади.

Мухбиримиз Қашқадарё вилоят ҳокимлиги деҳқончилик саноати мажмуи гуруҳи раҳбари, иқтисод фанлари номзоди Омон ХУШМУРОДОВ билан ана шу хусусда сўхбатлашди.

-- Маълумки, кейинги йилларда ёниги-мойлаш ашёлари, маъдан ўғитлар, қишлоқ хўжалиги техникаси ва эҳтиёт қисмлар таннарихи ошиб кетди. Айни пайтда дон, полиз ва бошқа маҳсулотларнинг нархи эса камроқ ошди. Натижада номутаносиблик юзага келди.

Масаланинг шу томонларини ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалигини қўллаб-қувватлаш, қаралардан кечиб тидбири ишлаб чиқилди ва Вазирлар Маҳкамасининг қишлоқ хўжалигида юзага келган тангликка барҳам берадиган қарори эълон қилинди.

Қарорнинг 1-бандига му-

вофиқ вилоят қишлоқ хўжалик корхоналарининг қарийб 480 миллион сўмлик

риланган ишлар ва турли хизматлар учун қишлоқ хўжалик корхоналарининг таъминот

миллиард сўмдан ошди. Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг бюджет, пенсия,

ЎСТАМА ФҲИЗЛАР БЕКОР ҚИЛИНДИ

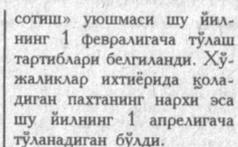
давлат кредит қарзининг тўлови 2000 йилгача узайтирилади. Шунингдек, банк томонидан қўйилган 40 миллион сўмлик устама фойизлар бекор қилинди.

Хўжтада қайд этилган яна бир муҳим имтиёз шуки, маъдан ўғитлар, электр қуввати, техника воситалари ва эҳтиёт қисмлар, амалга оши-

ташкilotларидан қарзлари ва хизмат кўрсатиш, таъминот ташкilotларининг бюджетда мuddатда тўланмаган тўловлар буйича дебиторлик қарзлари ҳисобдан чиқариш йўли билан қопланади. Ҳар икки томоннинг қарзи узил-кесил кечиб юборилади. Вилоят буйича бундай қарзлар 4

иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармалари олдидаги қарзлари уч йилга узайтирилади. Суғурта тўловлари буйича ҳисоб-китоблар ҳам бирмунча тартибга олинади ва имтиёзлар берилади.

Ўтган йил тайёрланган пахта хомашиси ва бошқа қарзларни «Ўзпахтасаноат-

сотиш» уюшмаси шу йилнинг 1 февралига тўлаш тартиблари белгиланди. Хўжаликлар ихтиёрида қолдиган пахтанинг нархи эса шу йилнинг 1 апрелгача тўланадиган бўлди.

П. ГАДОВЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

САМАРҚАНД СЕЯЛКАРИ

Самарқанддаги «Кинап» заводи қишлоқ хўжалиги, аввало пахтачилик учун сеялкалар ишлаб чиқариш марказига айлантирилди. Корхона конструктор-муҳандислари ҳамда қишлоқ хўжалик мухтассисларининг ҳамкорлиги натижаси ўлароқ бу ерда ҳозирдаёқ дастлабки сеялкалар ишлаб чиқарилади. Плёнка остига чигит экиш учун мўлжалланган янги сеялка синовдан яхши ўтди.

Шунинг эътиборга лойиқки, янги сеялка республикада чигитни плёнка остига экишда қўлланмаётган мавжуд агрегатлар орасида энг мукаммал деган олинмоқда. Шу босқидан «Самарқанд» деб номланган мажмуи молажалари қўллаб ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда. Корхона шу йилдег Самарқанд, шунингдек, Қашқадарё, Жиззах вилоятлари пахтакорлари учун 600 та сеялка етказиб беради. Бу эса ўз навбатида кейинги вақтда аччигина иқтисодий қийинчиликларга дуч келган завод учун каттагина даромад келтиради.

ФЕРМА ЁНИДА СУТ ЗАВОҒИ

Андижон туманининг Бакиров номидаги жамоа хўжалигида сут заводининг ишга тушиши чорвадорнинг транспорт қаражатларини анча камайтирди. Корхона маҳаллий тadbirkор Абдураҳмон Бозорбоевнинг ташаббуси билан ўн ойдан камроқ вақтда қуриб битказилди. Тadbirkор тумандаги хўжаликлар ва хусусий кишилар бoғлари ҳамда поляларда етиштирилган маҳсулотларнинг ортиқчасини сотишдан тушган маблағга завод учун зарур ускуналарни Россиядан сотиб олиб келтирди.

Эндиликда бу ердаги чорвачилик фермаларининг кўли сутни янги қорпогага топшириши афзал кўрмоқда. Йигирмага яқин киши ишлаб сутни қайта ишлаш бўлиб банд. Туман савдо тармоғига, болалар қорпоғарига ва соғлиқни сақлаш муассасаларига завод хилма-хил сут маҳсулотларини етказиб бermoқда.

Н. ХҲЖАЕВА, ҲА мухбири.

Янги йил ҳосилига замин

«ФЕРМЕР» ЁРДАМ БЕРАДИ

Наманган вилoяти деҳқон фермер хўжаликларини бирлашмасининг «Фермер» деб номланган ўз савдо уйл бўлади. Вилoят ҳoқими бу ташаббусни маъқуллади. Янги савдо корхонасининг вазифалари фермерлардан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиб, шаҳар аҳолисини шу маҳсулотлар билан таъминлашдан иборат бўлади.

Шунинг диктатида сазоворки, «Фермер» қишлоқ хўжалик маҳсулотларини шаҳарнинг деҳқон бозорларидан арзон нархда сотади.

Яқин кунларда очиладиган савдо уйлга маҳсулот етказиб беришни вилoят деҳқон хўжаликларини бирлашмаси ўз зиммасига олади. Бирлашма раиси Невматжон Абдураҳимовнинг фикрича, шу йил билан деҳқон хўжаликларининг раҳбарлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш муаммолари билан эмас, балки бундай маҳсулотларни етиштириш масалалари билан бевосита шугулланишларига эришиш мумкин. «Фермер» савдо уйлнинг ташкил этилиши, келгусида эса туманларда унинг бўлимларини очиб фермерлар ташвишларини анча камайтиришга имкон беради.

Бирлашмада мавжуд фикрга қараганда, савдо уйлнинг фаолияти фермер хўжаликларини тизган шартномалар шартларининг бажарилиши учун кафолатга айланади. Шунинг ҳам айтиб ўтиш лoзимки, наманганлик фермерлар ўз шартнома мажбуриятларига ҳамisha тўла масъулият билан қараганлар. Улар ўтган йил сўт. тўхум, галпа, пахта, картошка, сабзавот етиштириш буйича шартномаларда

Хива туманидаги Саёд қишлоғи зиёратгоҳи жойлардан бири саналади. Ривоят қилишларича, бу ерда алломо замон Шайх Нажмиддин Кубро таваллуд топаган эканлар.

Ана шу қишлоқ жойлашган Рўздат Мадалимов номидаги жамоа хўжалиги ташкил этилганлигида экинчи 70 йил тўлади. Хўжалик ишчи хизматчилари бу кўтлуг санани меҳнатда муносиб туҳфалар билан кутиб оlishаптир. Ҳозир хўжаликда 6 та мактаб, 5 та боғчаласи, шифохона, тўғруқхона, маданият саройи, «Бахт уйи», бир неча кутубхона ва дўконлар аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Темирчилик ва қулоқчилик устахоналари, гилам тўқиш хехи ишлаб турибди.

СУРАТЛАРДА: Саёд қишлоғи марказининг умумий кўриниши; қишлоқ оқсоқоллари келашмоқда; ота-бoла темирчи устаслар Сотиқбой Саъдуллаев ва Юсуфбой Саъдуллаевлар хизматидан за манмур.

Р. ЖУМАННЁЗОВ (ҲА) тасвири.

Кўзда тутилган миқдорни анча ошириб бажаришди.

Бу иш қанчалик қийин бўлганини ҳаммадан кўра фермерлар яхши билишади. Чунки улар билан шартнома тўзган томонлар ўз шартларини бажариш тўғрисида унча жон кўлдирмади. Масалан, «Ҳушотсаноат» давлат акционерлик бирылмаси тизимига қарашли акционерлик жамиятлари Баҳорда ва кўзда фермерлардан олган гўшт, сўт маҳсулотлари учун йилнинг охиридагина ҳақ тўлашди. Лекин ҳеч қандай индексиация қилинмади.

Вилoят фермер хўжаликларини бу йил мажмуи акционерлик жамиятлари билан шартнома тўзишни унча хошламаётганига ажабланмасан ҳам бўлади. Олинган йилларда фермерлар шартнома асосида етказиб берадиган гўшт ва сўтнинг асосий қисминин олган «Намангангўшт» ва «Намангансўт» эндиликда фермерлар етиштирган гўшт ва сўт маҳсулотларини умумий ҳажмининг нисбатан озроқ қисминини олишга умид қилишлари мумкин.

Вилoят ҳoқимининг янги савдо уйлнинг ташкил этиш ташаббусини қўллаб-қувватлашга қаратилган қароридан ўтган йиллардаги ана шу тadbirkорлар ҳисобга олинди, фермерлар топширган маҳсулот учун зoғи билан бир ой ичида нарх пул тўлаш мажбуриятини тўғрисида алоҳида банд кўзда тутилган. Айни шу ҳолат фермер хўжаликларининг жадал ривожланишига, раванж топшишига ёраам беради, деб уйлaiмиз.

Н. ХҲЖАЕВА, ҲА мухбири.

МУШТАРИЙНИНГ ДИЛ СЎЗЛАРИ

Тахририятимизга кунига ўнлаб мактуб келади. Улар, албатта, бугунги ҳаётимиз кўзгуси, муштарий фикр-уйларининг ёрқин ифодаси ва айни пайтда республикамизнинг турли бурчакларидан йўлланаётган мажмуи номалар юртимизда юз бераётган туб иқтисодий ислохотлар, ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий ўзгаришлар ҳақида таваққуриётга тўлиқ. Табиийки, ушбу мактублар сизни ҳам бағбар қолдирмайди. Қуйида улардан баъзилари эътиборингизга ҳавола қилинмоқда.

Акс-садо

НОТАБИЙЛИК—РУХ ҚУШАНДАСИ

Газетангизда («Халқ сўзи», 9 январь 1997 йил) «Фарҳангнинг биласизми?» сарлавҳали долзарб мавзудаги мақолани ўқиб, ҳам хурсанд бўлдим, ҳам ўқиндим... Ешим 74 да. Шундан булса-да, қўлимдан китоб тушмайди. Шахсий кутубхонамда 3 мингта яқин китоб бор. Уларнинг баъзиларини ҳозир ҳам қайта-қайта мутолаа қилиб тураман. Ҳай-ронман, ҳозирги кўпчилик ёшлар китобни ҳатто ушғабаси ҳам келмайди. Буни йўқчиликдан эмас, улар тарбиясида нуқсонлар мавжудлигидан деб биларман. Албатта, ёшлар умуман китоб ўқимайди, демоқчи эмасман. Болалиқдан фарзандларимизга илм ўргатилмасе, кейин кеч бўлиши турган гап. Илми фарзанд учун олий ўқув юрталарининг ҳамма эшиклари лoғ очилди. Илмисиз боланинг отаси эса таниш қилдилади. Бу бевуз фарзанд ўқиниш амал-тақал қилиб битиргач, ота яна уни таниш-билишлар ордали ишта жойлаштиришга уринади. Бу -- маънавий мажруҳлик

дегани эмасми? Тиланим шуки, ҳар нарсаининг табиий бўлиши яхши. Нотабийлик рух қушандаси дейдилар. Шундай экан, маърифатга, китобхонликка, илмга интилишга не етсин. Фақат биз кексалар фарзандларимизни илм сари етаклашга йўлчи юлдиз бўлишимиз лoзим. Ҳар қандай сир-синоат ва тилемиётнинг қалини йилмир. Нашриётларимиз кўпроқ болаларимиз учун рангдор ва ўқинишга қизиқарлигини тортқ эйтишлари керак. Чунки китоб дўконлари пештахталарида алмисқондан қолган брошюралар киши назарини тортмайди. Ҳақиқий асар эса маърифат ва маънавийт булоғи. Унинг зисси кўнглини равшан этади.

А. ОСТОНОВ, Қарши шаҳри.

ҚУВОНЧИМИЗГА ШЕРИК БЎЛИНГ

... Биз Ногарчи қишлоғида яшаймиз. Қишлоғимиз жамоа хўжалигига қарашли ва табиийки, қишлоқ аҳлининг деярли барчаси шу хўжаликда меҳнат қилади. Хўжалигимиз

билан бир неча йил илгари пахта ва галпа етиштириш режаларининг бажара олмай, ҳамма соҳаларда оқсаб қолган, меҳнатқилар моддий манфаатдорлиги ҳам турган гапки, шунга яраша эди. Хўжаликка янги раҳбар тайинлангандан кейин, қолоқлик аста-секин барҳам топа бошлади. Эндиликда эса ... иш кўлами тамоман бошқача! Маиа, ҳозир галпа майдонлари қўм-қўқ, пахта экиш ерлари сифатли шудорланиб, тахт қилиб қўйилган. Ён-атроф тозаланган. Ҳар бир даракт эълан билан парваришланган, ариқлар эса сугорилиш мансумига шай. Кам даромадли оилаларта ҳам кўмак берилади. Ва биз учун энг муҳими -- аҳли қўшимча иш қидириб сарсон бўлиб юрмайди. Хўжалик раҳбарияти қишлоқ-йилмининг тоза ичимлик сув билан таъминлаш йўллари излаётди. Ушбу муаммо тел орада ҳал этилишига ишончимиз қомил. Қишлоқ аҳлининг кайфияти яхши. Бу гапларни сизларга ёниб кўйимсам ҳам буларди-ю, аммо қувончимизга шерик бўларсиз деган умидда... Айтгандек, яна бир гап: яқинда қишлоқ хондонларига табиий газ қувурлари ўтказилди. Эндиликда «за-

нгори олов» кириб бормаган бирортан хондон йўқ.

Р. ҚУЛМАТОВА, Иштихон тумани.

Мулоҳаза

ЕР САХОВАТИ

Ешим 83 да. Сунгим далада, кетмон чоғиб қотган. Эумир ўтиб кетверар экан... Кўп гапириб, эзмалик қилиб ўтирадиган олдгим йўқ. Гапнинг пўтқаллигини айтгандан бўлсам, ҳаётимиз бутунли қунаримиздан янада хўшроқ бўлиши учун ҳаммамиз бир ота-онанинг болалари каби бир ёқдан бош чиқариб сиздиқилдан меҳнат қилмоғимиз лoзим.

Маиа ҳозирги кунларда қишлоқ жойлариде деҳқончилик юмушлари қўнғилдагидек эмас. Нега? Масалан, қўнғиллик ҳатто ўз томоғидан ҳам унумли фойдаланиш йўлини билмайди. Ҳўш, жамоа хўжаликлариде-чи? Нега энди хўжаликлардаги пахтачилик ёки паллачилик бирылаларининг бири режани бажарили-ю, бошқаси уздай олмайди? Баъзилари эса умуман орқалди қилиб кетишади. Одатда, бунинг бош сабабини ернинг унумсизлигига ва унинг сифатсизлигига тўғнашга одалганиб қолганимиз. Энг муҳим сабабини эса негадир лoймо «унутиб» қўямиз. Унзимга савол бериб қўрайлик: сиздиқилдан меҳнат қилаётимизми? Албатта, ҳаммаси ана шу пелсона тери -- меҳнатга боғлиқ. Астойдил меҳнат эса турли баҳона-ю, сабабларга бирварақайига чек қўяди!

Ва яна шунини айтмоқчиманки, ҳозир кўпчилик енгил-епли пул топшиш илминда ўзини тижоратга ураётди. Томорқасини эса, тикан бошиб ётади. Ота-боболарининг ардоқлаб, унинг ҳар бир қаричидан унумли фойдаланиб келган она ерни эъзозлайди. Агар ерни ардоқласан, унга нисбатан тўғри муносабатда бўласан, у биздан ўз саховатини асло аямайди, ризқимиз ҳам бутун бўлади.

А. ТўРАЕВ, Нукус шаҳри.

СОЛИҚ КОДЕКСИ ЛОЙИХАСИ МУҲОКАМАДА

Хабарингиз бор, «Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси» лойиҳаси Олий Мажлисининг VII сессиясида биринчи ўқишда маъқулланган ва уни умумхалқ муҳокамасига қўйишга қарор қилинган эди. Шу қарор асосида кодекс лойиҳаси кўни солиқ тизиминда муҳокама этиб бўлинди. Энди муҳокаманинг иккинчи босқичи бошланмоқда. Муҳокама тегишли тартиб буйича февраль ойининг биринчи уч кунлиги давомида Қорқалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва Барча вилoятлар давлат солиқ бошқармаларида бўлиб ўтади.

Лойиҳа муҳокамасида Олий Мажлис депутатлари, Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси аъзолари, Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси мутахассислари, йирик корхона ва хўжалик раҳбарлари, тadbirkорлар иштирок этмоқдалар.

Муҳокама давомида тўшаётган таклиф ва мулоҳазалар умумлаштирилиб Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасига тақдим этилмоқда. Уларнинг энг муҳимлари Солиқ кодекси лойиҳасига киритилиб Олий Мажлис муҳокамасига қўйилади.

Ж. НОСИРОВ, Давлат солиқ қўмитаси матбуот хизмати раҳбари.

АМИР ТЕМУР АБАДИЯТИ

Тарихий манбалар Темур Кўрагоннинг нодир хислат ва фазилатлари ҳақида зўр эҳтирос ва ифтихор билан ҳикоя қиладилар. Чунончи, бобокалонимиз фавқуллода кучли хотира эгаси бўлганидан илк ёшлигидаёқ «Куръони карим»ни жуда тез ёд олган, ўқиган асарларининг мазмунини кичик тафсилотларигача эсда сақлаган. Бу нодир хислат кейинчалик ворислик йўли билан унинг авлодига, жумладан, Мирзо Улуғбекка ўтган. Соҳибқирон тахт ёнида ўтирган ёш Улуғбекдан испан элчиси Клавихо билан нима ҳақда сўзлашганини сўраганида, у узоқ давом этган сўхбатнинг бирор сўзини туширмай, айнан қайта гапириб берган.

Бобокалонимизнинг жуда кўп шеърини ёд билгани, ифодали ўқигани ва ундай усталик билан фойдалангани ҳам ҳамма-ни хайратта солган. Алишер Навоий шoirлар ҳаёти ва ижоди ҳақидаги «Мажолис ун-нафоис» китобининг еттинчи мажлиси дебосасида, аввало, Темур Кўрагоннинг назм ва наср шакли мазмунини теран тушуниши, шеърнинг «хўб байти», яъни шакл ва мазмун жиҳатидан етуқ, маъно жиҳатидан теран ва нозик байтини ажрата олиши қобилиятини таҳсинга сазовор деб билди: «...баъзан яхши маҳалларда хўб байт ўқубтурларким, филҳақиқат ўзлари айтқондек хўбдур», дея байтларнинг ҳақиқатан ҳам хўблигини тасдиқлайди. Сунгра соҳибқироннинг иккинчи бир «матлуб ва марғуб» хусусияти -- Шарқда кенг тарқалган «назм лотойифи» -- байт ёки мисрани ҳозиржавоблик билан бошқа маъноларда ишлатиш санъати билан шуғулланганини жуда юқори баҳолайди.

Навоий бобокалонимиз ҳақидаги мақоланинг асосий қисмида унинг кейинги сифатини «табаррук ҳайсият», яъни қўлғу фазилат деб атайди ва у киши шoir бўлмаса-да, буюк санъаткор сифатида шoirлар китобига киритганини ёзди: «Темур Кўрагон... агарчи назм айтмоққа (эзоққа) илтифот қилмайдурлар, аммо назм ва насрни андоқ хўб Абдулқодир қочиб, қаландар бўлб, ўзини девоналикка солиб, мулкдин-мулкка мутаворий (мамлакатдан-мамлакатга яшириниб) юрур эрди. То

асрлар оша китобхонлар, жумладан, бобокалонларимиз диққатини ўзига жалб этган машҳур сирли рубойининг охири мисрасидур. У тариқат пири, шайху шoir Абу Саид Абулхайр (967 -- 1048) қаламига мансуб бўлиб, тўлиқ матни куйидагича:

«АНИНГДЕК БИР БАЙТ ҲУҚУФОН...»

маҳал ва мавқеъда ўқубдурларким, анингдек бир байт ўқуғони минг яхши байт айтқонча бор.

Сўнг муаллиф ўз фикрининг далили сифатида куйидаги воқеани ҳикоя қилади. Табриз ҳокими Мироншоҳ ичкиликка берилиб, соғлиги ёмонлашганидан, кўп ноҳус ишларга йўл қўя бошлайди. Бу ҳақда Самарқандга, Темур Кўрагонга хабар қиладилар ва унинг ичкиликка берилишида уч надимим, яъни яқин кишиси -- Хожа Абдулқодир, Маълано Мухаммад Қоҳий ва Устод Қўтб Нойи айбдорлигини кўрсатадилар. Амир Темур уларнинг учовини ҳам ўлимга ҳукм этди ва тавочисига (альютантга) айбдорларни жазолашни буюради. Навоий бу ҳақда ёзди: «Тавочи бориб, икисини ясоққа еткурди (жазолади). Аммо Хожа

улким ул ҳазрат яна Ироқ юруши қилди (Амир Темур яна Ироққа юриш қилганида), ул мамоликда (у мамлакатларда) Хожанинг ул ҳоли (яъни ўлимга ҳукм этилгани) баъзига маълум бўлб, юқори (яъни Амир Темурга) арз қилдилар. Ҳукм бўлдиким, тугуб келтурсунлар. Ул ҳазрат тахтада эрдиларким, Хожам фақирни девоналикка қўймай, судраб тахт иллайига бурунким сиеъат (ўлимга) ҳукм бўлғай, чун Хожанинг каломатидин бири «Куръон» ҳифзи ва қироат илми эрди, филҳол бийик ул била (Хожанинг қамолатидин бири «Куръон»ни ёд билиши ва қироат илми бўлганидан, дарҳол баланд овоз билан) «Куръон» ўқумоқ бунёд қилдиким, ул ҳазратнинг газоби лутғика мубаддал бўлб (марҳаматга айланиб), фазлу камол аҳли сори

боқиб, бу мисрағни ба вақт (ўша замон) ўқулдиким. Абдол зи бийм чанг бар «Мухсаф» зад (Қаландар-валий қўрққанидан «Куръон»га ёпишди). Андин сўнгра Хожага илтифот ва тарбиялар (меҳрибонлик, мураббийлик, ҳомийлик) қилиб, ўз олий мажлисида надим ва мулозим (яқин ва ҳаминша ҳозир ходим) қилди. Идрок ва фаҳм аҳли билурким, йиллар, балки қарнларда (даврлар, замонларда) бундоқ латиф сўз воқеъ бўлмас.

Мазкур рубойи ҳақида аниқроқ тасаввур ҳосил қилиш учун Навоийнинг куйидаги байтларига эътибор қилайлик:

1. Оламу одам фидонг ўлсунки борсен, эй ҳабиб, Сен гараз инсондин, ар оладин инсондур гараз.
2. Зоҳид сенга ҳуру, манга жонона керак, Жаннат сенга бўлсин, менга майхона керак.

Биринчи байтда шoir Тангрига «эй ҳабиб», яъни эй севилик, эй дўст деб муурожаат қилди ва уни севишини билдиради. Сўнг «Оламу одам фидонг ўлсунки борсен» дея, оламу одамни яратган шайху улуг ижодкор борлигига шукроналар айтиб, меҳна

хур бўлса, менга ҳаёт бахш этадиган жонона, сенга жаннат бўлса, менга майхона керак, дейди ва зоҳидни ҳақ йўлга бошламоқчи бўлади.

Абу Саид Абулхайр ҳам ўз рубойинини шу ниётда яратган. Шейрнинг дастлабки уч мисрасида тўзат Инсон хурлардан устун қўйилади. Фақат бу гоё ўша мазмун ва шаклда ифодаланган. Туртинчи мисрада абдол... яъни замондошларини ҳақ йўлга бошловчи тарикат пири, қомил инсон валиининг фожиали тақдир ҳақида фикр юритилади. Абдол ўз қарашларини ошқорла тарғиб этиши мумкин бўлмаган оғир шароитда яшайди. Бинобарин, у бир ерда эмас, ҳар ерда қаландарона ҳаёт кечиради. Бироқ у ҳар қанча ҳаракат қилмасин, мутаассиблар таъқибидан қочиб қутулолмайди ва Хожалек қўлга тушади. Бундай оғир пайтларда у «Куръон» асосида фикр юритиб, унинг паноҳида жазолан қутулади. Бу мисрада шoir оғир пайтларда мутаассиблар билан Мансур Ҳаллолдек баҳслашмасдан, мурося қилиш керак, дегандай бўлади.

Навоий ҳикоя қилган мазкур воқеадан бобокалонимиз Амир Темурнинг беназир шеърини лутф устаси эканлигини ташқари, яна бир қатор фазилатлари, чунончи, касбни мукамал эгалланларни гоёт ҳурмат қилиши, қарлаши; вақти билан қаттиқ кўл, талабчан, вақти билан эса кеҳиримли, меҳру шафқатли, гоёт меҳрибон ва олижаноб бўлганлиги ҳам яққол намоён бўлади.

Мухаммадҷон МАҲМУД, А. Навоий номидagi СамДУ доцент, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими ходими.

Бу турфа олам

НАМУНАЛИ КҲЧА

Қайнона-келин можаросини деярли барча оилада қузатиш мумкин. Хитойда ҳам ушбу «нозик дипломатия» тўғрисида турли хил латифалар тўқилган. Лекин буни қарангки, Хитойнинг шимоли-шарқидagi Далиян шаҳрида қайнона-келинлар худди она-болалардек яшайдиган бир кўча бор экан. Шаҳар ижтимоий таъминот хизмати вакиллари ҳамда маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, 50 нафар оила истиқомат қилдиган бу кўчада бирор марта ҳам «қайнона-келин» можароси содир бўлмаган.

Маълум бўлишича, хонадондаги тотувлик ўзаро бир-бирини тушуниши ва ҳурмат қилишга асосланган экан. Яъни, энг шинам ётоқ қарияларга берилади, рангли телевизор ҳам аксари ҳолларда ўша хонага қўйилади. Ёзилмаган тартиб-қоидага биноан, янги келин тўйдан кейин барча қўшинлар уйига «самимий ташир» буюради. Бундай муҳитда эса, табиийки, бирор жанжал пайдо бўлиши қийин.

«МАДАНИЯТ ИНДУСТРИЯСИНИНГ АЖРАЛМАС БҲЛАГИ»

Яшил пўхоти «Сен-Жермен» шўрваси, кўзи гўштидан тайёрланган «софи» котлетти, олча шарбатига буктирилган жўжа қовурдоғи -- «монморанси», каштандан олинадиган монблан ва шунга ўхшаш кўплаган оғзининг сувини қочирадиган француз миллий таомлари эндиликда «юксак француз модаси» билан бир хил мавқега эга бўлди. Франция Маданият вазирилик «маданият индустриясининг ажралмас-бўлаги» бўлмиш миллий таомларга эътиборни кучайтириш мақсадида махсус баёнот қабул қилди. Қуруқ баёнот билан чеклаиб қолмаслик учун вазирилик умумий ҳажми 100 миң франкка тенг миқдорда учта мукофот жорий қилган. Мукофотлар ошпазлик соҳасида ўзини кўрсата олган ёшларга уларнинг малакасини ошириш ҳамда бўлғуси пазандаларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида берилади.

«КАРНАВАЛЛАР МАМЛАКАТИ»ДА КАРНАВАЛ

Ҳар хил байрамлар ўйлаб топини хуш кўрадиган Бразилия халқи яна бир катта таптанага тайёргарлик кўрипти. Навбатдаги байрам Бразилиянинг таиққи адиби Жорж Амадуга бағишланган бўлиб, у 6 феврал куни Салвадор шаҳри марказида ўтказилади. Унга мамлакатнинг энг бообрў санъаткорлари тақлиф қилинган.

Маълумки, Ж. Амаду ўзининг илк китобига «Карнаваллар мамлақати» дея ном берган эди. Тадбир ташиқлотчиларининг таъкидлашича, Жорж Амадунинг қаҳрамонлари иштирокидаги кичик эпизодлар, муаллиф асарлари бўйича олинган кинофильмларда ижро этилган музыка ва «кўплаб бошқа қизиқ томошалар» намойиш этиладиган карнавалда адибнинг ўзи ҳам иштирок этади.

НИЯТИ ХОЛИС ЭКАН

27 январь -- Австралия миллий кунини ўзига хос нишонлашни ниёт қилган Сюзан Марони исмли қиз Сиднейдан Ньюкаслга бўлган денгиз йўлини сузиб ўтишга қарор қилди. Қизнинг нияти холис экан -- 120 километрлик масофани 30 соат ичида сузиб ўтди, бу вақт таъмида атиги икки марта нафас ростлаб олди, холос.

Сюзан маррага етиб келгач, 10 дақиқа давомиди унинг изидан катта ақула сузиб келганини айтиб беришиди. Сюзан аввалига бироз талвасага тушгандек бўлди, лекин кемага уланган темир тўр ичида сузгани энга тушиб, «худода шукр» деган сўзлар билан ўзини босди.

Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

ПЕШҚАДАМ МАГЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Пойтахтимизда волейбол бўйича эркеклар жамоалари ўртасида мамлакат чемпионатининг навбатдаги босқич учрашувлари яқунланди. Дастлабки икки босқич беллашувида маглубият нималигини билмаган Самарқанднинг «Кинап» жамоаси бу босқичда маглубият ала-

мини тортиди. Самарқандликлар Қўқоннинг «Автомобилчи» жамоаси билан бўлган қизиқарли, узоқ вақт давом этган учрашувда 2:3 ҳисобида имкониятни бой беришиди. Шунга қарамай қолган учрашувларни галаба билан яқунлаган самарқандликлар пешқадамлик

мавқеини сақлаб қолишиди. Қизиқарли баҳсларнинг ҳаммаси ҳали олинди. Чунки мамлакат чемпионатининг навбатдаги босқич беллашувлари Қўқонда ўтказилди. Зеро, у ерда пешқадамнинг мезбонлар билан беллашувида очко олиши жуда қийин бўлади.

СЎНГИ УЧРАШУВДА ГАЛАБА

Москвада бешинчи марта ўтказилган футбол бўйича МДХ чемпионлари кубоғи турнири баҳслари ҳал қилувчи паллага кўтарилди. Ўзбекистон чемпиони Наманганнинг «Навбахор» жамоаси учунчи учрашувда Бокусинг «Нефчи» командасига қарши майдонга чиқиб, 5:3 ҳисобида галаба қозонди. Тўпларни Э. Мусабоев

(2та), А. Винников, Д. Батенков (2та) киритишиди. Лекин бу галаба жамоамизнинг кейинги босқичга чиқиш учун камлик қилди. Чемпионлар кубоғи турнирида «Динамо» (К), «Динамо» (Тб), «Спартак» (М) жамоалари муваффақиятли тўп суришяпти.

Р. ЭРМУҲАММАД, «Халқ сўзи» мухбири.

01 — ХАБАР ҚИЛАДИ

Шу йилнинг 27 январь кунини эрталаб соат 5.00 ларда Қашқадарё вилояти, Муборак шаҳар, 2-микрорайонда жойлашган 22-уйнинг 2-поъдезида портлаш содир бўлди.

Портлаш натижасида биронга ҳам ҳалок бўлган ёки тан жароҳати олганлар йўқ, биро эса техник жиҳатдан шикастланган ҳолос.

Ушбу воқеа бўйича янвий иш қўлаткич, тергов ишлари олиб борилган. Бирламчи ўтказилган тергов ишларидан қуйидагилар аниқланди.

Эрталаб таҳминан соат 4 дан 15 дақиқа ўтганда шу уйда янвовчи Қўдратона Раъно газ исчиқдетиловини сезиб, бу ҳақда 9-хонада яшовчи Мансур Турсунга айтди ва теда газ хисматига хабар беришди. Бу орада улар шу уйда янвовчи фуқароларга хабар бериб, ҳаммаларини тапшиқрига чиқардилар.

Ушбу воқеанинг фожеаси тушанига, яъни инсонларнинг ҳалок бўлмаслигига аввалам бор шу уйда янвовчи Раъно Қўдратона, Турсун Мансур ва шу уйдаги барча фуқароларнинг тўри ҳатти ҳаракатлари ва ёнидан сақлан ҳолимларининг ўз вақтида тушунтириш ишларини ўтказишлари сабаб бўлди.

Лекин ёнидан таҳлил шуни кўрсатмоқдаки, кўп ҳолларда фуқаролар ўзлари табиий газга шайланган асбоб ва ускуналарни ишлатишда ёни хавфсизлиги қондаларини қўло равида бузишди

ва фавқуллода ҳолис содир бўлганда қандай ҳаракат қилишни билинмайдиган.

Бахтсиз ҳолисларни руй бермаслиги мақсадли яна бир бор эслатимиз:

- табиий газда ишлатиладиган газ асбоблари ва иситиш мосламаларини лоямий равишда назорат қилиб туриш;
- болаларни ёлғиз уйда қолдириш, айниқса, газ асбоблари ишлаб турган пайтда;
- агар уйда газ иситиш сезилсиз, теда газ хисмати ва ёнидан сақлан хисматига хабар бериш;
- оила аъзоларини тапшиқрига чиқариб, хованин шамоллатиш;
- учун чиқарувчи электр мосламаларини ёқманг.

Эсда тутиш! Газ асбобларидан фойдаланишда қуйидагилар таъқиқланади:

- газ плиталари ва газ қувурларини ўзбошимчилик билан таъмирлаш;
- газ плиталари ва иситиш мосламаларини буррамаларини ёдларини манбаъисиз (туғурт, эл. ёдларини мослама) очин;
- газ ускуналарни ва иситиш асбобларини ишлатишни болаларга топшириш;
- газ плиталари ва иситиш мосламалари устиди кийимларни қургитиш учун илб қўйиш.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирилик Енгиндан сақлаш бошқармаси.

Қиш зерки... А. ТўРАЕВ сурат-лавҳаси.

«ИШОНЧ-М» Очiq турадаги акционерлик жамияти ўзининг ва буюртмачининг хон-ашёсида куйидаги маҳсулотларини тайёрлаб беради ва сотади:

- ✓ креслолар (томошахоналар, мажлис ҳамда йиғилиш заллари учун);
- ✓ стуллар (темир оёқли-ошхоналар, синфлар ва хонадонлар учун);
- ✓ айланма креслолар (раҳбарлар ва ходимлар учун);
- ✓ банкетлар (фойе, вестибюль ва жамоа учун);
- ✓ кушеткалар (тиббий ёддорлар учун);
- ✓ темир эшиклар, ҳар хил панжаралар;
- ✓ автомашина ўриндиқлари учун қопламалар (чеколлар);
- ✓ француз пардалари, портьерлар, ломбрикетлар ва бошқа тикув маҳсулотлари.

ИШГА ТАҚЛИФ ҚИЛИНАДИЛАР: электр-пайвандчилар, дурадгор-станокчилар, тикувчи-мотористлар.

Манзил: Тошкент шаҳар, Абаулпа Қоҳор кўчаси, 35-ўй.
Телефон: 55-99-01, 55-99-80, 55-88-57.

АПКОСУЛ

гепатитдан ва сурункали ичкиликбозидан жигар хасталанишидан сақлайдиган восита

Шоҳар дорихоналаридан сўранг

ср. Таджикта фарма. димитий

«МАДИНА-К» Қўқон пойабзани ишлаб-чиқариш акционерлик жамиятининг номи «Қўқон пойабзани» очiq турадаги акционерлик жамияти деб ўзгартирилди.

Тел.: (код 37355) 2-20-33.

«Сув таъминоти» илмий-тадқиқот, лойиҳа-қидирув ва тажриба-конструкторлик фирмаси «Сув таъминоти» масъулияти чекланган жамиятига айлантирилганлиги муносабати билан ўз фаолиятини тўхтатганлигини маълум қилади.

Давлолат эълон газетанда чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

Телефон: 35-82-22.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг Бозор ислохотларини чуқурлаштириш илмий тадқиқот институти жамоаси шу институтининг етакчи мутахассиси Зубайда Хашақбоева онаси

Култай ХАШАҚБОВЕАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси раҳбарлиги ва жамоаси қўмита раисининг ўринбосари С. А. Тахтинга қайин онаси

Клавдия Николаевна БОРЕКНИНГ вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирилик «Алоқа саннат» ҳиссдорлик жамияти раиси Р. Валиева онаси

Фарид Гофурович ВАЛИЕВНИНГ вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТошДУ қошидаги Олий педагогика институти жамоаси институти ходими З. Исоқова онаси

Ураимжон ИСОҚОВНИНГ вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент молия институти ректорати кафедра мудири Дилшод Газибековга онаси

Давлатбек ГАЗИБЕКОВНИНГ вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ

НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: А. УСМОНОВ.

БҲЛИМУЛАР: Парламент 33-57-34; Хатлар 33-07-48; Мерос ва қадриятлар 36-29-89; Қишлоқ хўжалиги 36-07-94; Иқтисодиёт 36-36-65; Маънавият 36-35-60; Туғли муҳарририят 33-10-28; Эълонлар 36-09-25, Вахшёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов. Навбатчи — Ф. Санаев. Мусахҳад — Ш. Режанов.